

12. Wnioski dotyczące wdrażania Programu

Analiza dotychczasowych doświadczeń realizowania zadań związanych ze zwiększaniem lesistości, a także przemyślenia zespołu autorskiego zebrane podczas opracowywania niniejszego Programu skłaniają do sformułowania szeregu następujących wniosków o charakterze ogólnym, dotyczących jego wdrażania w aktualnych warunkach prawnych:

- 1) Zalesienia nie mogą być prowadzone w oderwaniu od lokalnych, uwarunkowań przyrodniczych, społecznych i gospodarczych. Dlatego też każdorazowo decyzja o przeznaczeniu gruntów na ten cel musi być zgodna ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, którego opracowanie powinno być poprzedzone dokumentacją ekofizjograficzną (zawierającą m.in. waloryzację przyrodniczą) oraz z innymi dokumentami o charakterze programowo-strategicznym.
- 2) Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przewidzianych do zalesień wymaga wykonania prognozy oddziaływania na środowisko, w której należy zwrócić zarówno na lokalne jak i ponadlokalne oddziaływania.
- 3) Dofinansowywanie zalesień zarówno ze środków Unii Europejskiej (w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich), jak i źródeł krajowych powinno być ściśle uzależnione od zgodności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w którym uwzględniono zapisy dotyczące zwiększania lesistości.
- 4) W związku ze zbyt małym zainteresowaniem rolników zalesieniem gruntów należy rozważyć zwiększenie konkurencyjności tego rodzaju działań względem innych, dotowanych ze źródeł Unii Europejskiej, form użytkowania. Wskazane jest także uproszczenie i przyspieszenie procedur administracyjnych związanych z przyznawaniem środków na ten cel.
- 5) Jednym z priorytetów polityki finansowej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej powinny być prowadzone przez samorządy powiatowe i gminne działania związane z prawidłowym przygotowaniem prac zalesieniowych, w tym między innymi: przygotowanie uproszczonych planów urządzania lasu, przygotowanie opracowań ekofizjograficznych, wyznaczenie granicy rolno-leśnej, przygotowanie projektów rekultywacji terenów zdegradowanych w kierunku leśnym.
- 6) Zdecydowanych działań zarówno formalnych jak i edukacyjnych wymaga ochrona zadrzewień przydrożnych, nadrzecznych, śródpolnych i wszystkich innych, stanowiących cenny element lokalnej struktury przyrodniczej. Szczególnego znaczenia nabierają działania podejmowane w odniesieniu do obszarów o niskiej lesistości, w których lokalne uwarunkowania przyrodnicze nie są sprzyjające dla znaczącego wzrostu udziału gruntów zalesionych.
- 7) Chociaż plantacje energetyczne należy jednoznacznie uznać za uprawy rolne (a nie leśne), z uwagi na ich potencjalne niekorzystne oddziaływania na różnorodność biologiczną, konieczne jest stworzenie mechanizmów kontroli tego rodzaju działań. Generalnie

plantacje energetyczne powinny być dopuszczone wyłącznie na obszarach przewidzianych do zalesień i podlegać analogicznej procedurze opiniowania i uzgadniania.

- 8) Zalesienie gruntu, po przyjęciu się uprawy (np. po 5 latach) powinno wiązać się z automatyczną zmianą w ewidencji gruntów.
- 9) Wskazane jest sukcesywne rozbudowywanie ogólnodostępnych baz danych, w tym zwłaszcza systemów informacji przestrzennej (GIS) zawierających informacje o zasobach, zagrożeniach i kierunkach ochrony środowiska przyrodniczego, jako niezwykle cennych narzędzi wspomagających proces planowania zalesień, zarówno na poziomie regionalnym jak i lokalnym. Pożądane byłoby także ułatwienie i przyspieszenie procedur dostępu do danych zgromadzonych w zasobach państwowych.
- 10) Ze względu na zbyt małe zainteresowanie właścicieli gruntów ich zalesianiem, wskazane jest sukcesywne (i pilne) rozwijanie działań edukacyjnych nakierowanych na podniesienie poziomu ich wiedzy na temat możliwości finansowych, organizacyjnych i technicznych, a także potrzeb zalesiania i zadrzewiania nowych terenów. Działania te powinny obejmować system szkoleń dla rolników, materiały informacyjne, kampanie medialne itp.